

Asia: VM151:00/2018

Lausuntopyyntö kansallisen tekoälyohjelma AuroraAI:n kehittämis- ja toimintasuunnitelmasta vuosille 2019-2023

1. Kohti ihmiskeskeistä yhteiskuntaa

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

2. AuroraAI-toiminta 2019-2023

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

-

3. Organisaatioiden kytkeytyminen ja toimeenpanon tuki

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Wunder Finland Oy olisi kiinnostunut osallistumaan AuroraAI:n kehitykseen, sekä auttamaan organisaatioita ja yrityksiä hyödyntämään AuroraAI:n etuja.

4. Yleiset huomiot, kommentit ja palaute

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

AuroraAI voisi hyvin merkittäväällä tavalla parantaa yhteiskuntaamme ja siinä elävien kansalaisten hyvinvointia. Kuitenkin tässä nyt luetellaan etuja järjestelmän ollessa jo valmis, sen sijaan että konkreettisemmin otettaisiin kantaa siihen miten tähän päästäisiin. Mitään tähän liittyvää ei tapahdu ennen kuin on riittävä määrä dataa käytettävissä, ja tämän käsittely olisi niin määrältään kuin laadultaan varsin haastavaa tietosuojalainsäädännön kannalta. Eikä dataa voisi alkaa keräämään vasta tämän projektin myötä. Herää ajatus että hanke vaatisi todennäköisesti koko tämänhetkisen väestörekisterin yhdistämistä veroviraston tietoihin kansalaisista, ja ideaalitapauksessa tähän pitäisi vielä liittää kansalaisten terveydenhoitotiedot keskitetysti. Tämän tuloksena saatava datamäärä kun olisi käytössä, niin erinäisten AI-järjestelmien hyödyt voisivat olla liitteen 1 mukaiset.

Tätä dataa pitäisi luonnollisesti suojella, sen käyttöä pitäisi valvoa, ja lisäksi pitäisi olla eri käyttötasot luottamuksellisuuden ja detaljitason kasvaessa. Ensimmäisellä tasolla voisi olla vain esikäsiteltyjä keskiarvoja ja summauksia, eikä mitään detaljitietoa kansalaisista yksilötasolla. Väestörekisterikeskus olisi luonnollinen valinta vastuulliseksi rekisterin pitäjäksi.

Tietosuojalainsäädännön sekä yksilösuojan takia data pitäisi tarjota sen käsittelijöille vain ja ainoastaan anonymisoituna. Vain yksilö itse pääsisi näkemään datan itsestään. Kaikille muille käsittelijöille yksilö esitettäisiin tunnisteena (ID), ja eri käsitteleville tahoille pitäisi olla eri tunnistekartoitukset (ID:t) yksilön suojaamiseksi. Dataa käsiteltäessä voisi kuitenkin väärinkäytön yhteydessä selvittää joidenkin yksilöiden henkilöllisyyksiä. Näitä haasteita pitäisi ratkoa, ne eivät ole helppoja, ja niiden ratkaiseminen vie aikaa. Vasta tämän jälkeen voitaisiin alkaa hyödyntämään dataa, kuten esimerkiksi palveluissa, joissa käytetään AI-teknologioita. Ja kun jokin palvelu on savuttanut lopputuloksen, ja on aika suositella jotain palvelua yksilölle, tämä tapahtuisi tietosuojan kannalta parhaiten, jos jokaisella kansalaisella olisi korkean tietoturvan sähköinen yhteydenottokanava. Tähän kanavaan palvelun tarjouksen viesti generoitaisiin järjestelmän toimesta ilman että henkilötietoa paljastuisi järjestelmän ulkopuolelle. Näin data pysyisi tunnistamattomana siihen asti kun yksilö itse ottaa palvelun tarjoajaan yhteyttä, ja voi itse antaa suostumuksensa henkilötietojensa käsittelyyn.

Asian ytimessä ei siis ole AI, vaan data ja miten se voitaisiin valjastaa käyttöön maksimoiden yksilön suoja. Yllä on joitain ajatuksia mahdollisista ratkaisuista, mutta vaihtoehtoja on toki muitakin.

Ojala Patric

Wunder Finland Oy - Digitaalisen liiketoiminnan konsultti